

ITS novice december 2020

Uvodnik

Spoštovani člani S-ITS,

pred vami je zadnja letošnja številka S-ITS novic. Čas ob koncu leta je ponavadi čas za pregled preteklih društvenih aktivnosti, a kaj ko nam ga je letos Covid 19 tako zagodel, da smo morali odpovedati tako naš največju društveni dogodek – ISEP kot tudi strokovno ekskurzijo. A kljub temu smo bili aktivni, preko video konference smo sodelovali na srečanju mreže ITS nationals, prisostvovali smo virtualnemu evropskemu ITS kongresu. V torek 15.12. bomo organizirali še redni letni občni zbor in sestanek izvršnega odbora.

V upanju, da bo prihajajoče leto bolj prijazno, že razmišljamo o izvedbi ISEPa 2021 (morda tudi preko video konference) ter tudi o izvedbi strokovne ekskurzije in sicer takoj, ko bodo razmere to omogočale.

Sicer pa vam ob koncu letu želim predvsem zdrav december, mirne prihajajoče praznike v okolju družine in veliko zdravja ter obilico delovnih uspehov v prihajajočem letu. In seveda, prijetno branje novic.

Lep pozdrav,

dr. Robert Rijavec
Predsednik S-ITS

Novice članov društva S-ITS

15 slovenskih občin prejelo prikazovalnike hitrosti »Vi vozite« v enoletni brezplačni najem

Agencija za varnost prometa je že deseto leto zapored pripravila poziv za enoletni brezplačni najem prikazovalnikov hitrosti »Vi vozite«. Na pozivse je prijavilo 34 občin, strokovna komisija pa je izbrala 15 občin, ki so v v mesecu novembru prejele prikazovalnike hitrosti v enoletni brezplačni najem.

Namestitev prikazovalnikov hitrosti se je doslej izkazala kot učinkovito sredstvo za takojšnje zmanjšanje povprečnih hitrosti. Prehitra vožnja je namreč kljub preventivnim akcijam in pogostemu opozarjanju vseh institucij, ki delujejo na področju preventive, še vedno zelo pogost vzrok prometnih nesreč z najhujšimi posledicami. Omejitve hitrosti in predvsem njihovo dosledno spoštovanje, so ključnega pomena, predvsem v naseljih.

Tudi letos želi s prikazovalniki hitrosti Agencija voznike spodbujati k umirjeni, odgovorni in strpni vožnji ter tako prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu, še posebej najbolj ranljivih, pešcev in kolesarjev. Agencija občine že deseto leto spodbuja k uporabi prikazovalnikov hitrosti, saj so dokazano učinkovit kratkoročni ukrep za zmanjšanje povprečnih hitrosti v naseljih in izven njih.

Aplikacija Urbana zdaj na voljo tudi za Applove mobilne naprave

Po novem lahko vsi uporabniki mobilnih telefonov, tako tisti z operacijskim sistemom iOS kot Android, uporabljajo aplikacijo Urbana za plačevanje vožnje na avtobusih LPP z možnostjo prestopanja v roku 90 minut, plačevanje vseh vrst parkirnine na parkirnih površinah v upravljanju Javnega podjetja Ljubljanska parkirišča in tržnice, plačilo vožnje z vzpenjačo ter uporabo sistema mestnih koles BicikeLJ.

Virtualna Urbana nadomešča fizično kartico Urbana pri plačilu vozovnic mestnega in primestnega avtobusnega prevoza Ljubljane in nekaterih dodatnih storitev ljubljanske mestne infrastrukture. Zaradi omejitev operacijskega sistema iOS pri uporabi brezstične povezave (NFC) poteka pri Applovih napravah plačevanje s tehnologijo DOV (Data over Voice) in ne brezstično (NFC) kot pri androidni Urbani, kar pa ne vpliva na obseg funkcionalnosti.

Pri obeh različicah je glede na operacijski sistem novost brezgotovinsko mobilno plačilo parkirnine Upark, s katerim je plačevanje parkirnine še preprosteje kot z zdajšnjim sistemom Urbana SMS parkiranje. Sistem Upark ne zahteva fizične prisotnosti uporabnika pri parkirnem avtomatu. Uporabnik na svoji mobilni napravi izbere območje parkiranja ali celo prepusti napravi, da mu ga predlaga glede na lokacijo (če je vklopljeno ustrezno dovoljenje), izbere registrsko oznako svojega vozila in želeno trajanje parkiranja. Po uspešnem plačilu uporabnik prejme potrdilo in obvestilo o času, do katerega je parkirnina veljavna.

Center mobilnosti bo promoviral uporabo javnega prevoza

Mariborska kolesarska mreža je bila uspešna na občinskem razpisu za upravljanje Centra mobilnosti Maribor in ga bo vodila še naslednjih pet let. Center bo ohranil dosedanje programe, več moči pa bodo usmerili v promocijo uporabe javnih prevoznih sredstev.

Center mobilnosti v Mariboru obiskovalce že pet let ozavešča o trajnostnih načinih mobilnosti, omogoča izposajo in servis koles, po novem pa si je tam mogoče napolniti električno kolo, skiro ali invalidski voziček. V naslednjih petih letih želijo med drugim razširiti kolesarnico na železniški postaji, povečati obseg izobraževalnih aktivnosti in še večjo vlogo posvetiti promociji javnega prevoza. Želijo si, da postane javni potniški promet hrbtenica transportnega sistema v Mariboru in širši okolici in da ljudje začnemo spreminjati potovalne navade. Več kot dve tretjini prebivalcev se vozi z avtomobilom na razdaljah, manjših od treh kilometrov, kar želijo spremeniti.

Občina bo za delovanje Centra mobilnosti v petih letih namenila 175 tisoč evrov, dodaja mariborski podžupan Samo Peter Medved in obljublja tudi ukrepe na področju prometne infrastrukture.

Uspešno izveden prevoz z uporabo elektronskega tovornega lista (e-CMR) iz Slovenije v Turčijo

REPUBLIKA SLOVENIJA
GOV.SI

V prvi polovici novembra je bil v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije, Slovenskim logističnim združenjem ter nadzornimi organi (Finančna uprava RS, Inšpektorat RS za infrastrukturo, Policija) izveden pilotni prevoz s praktično uporabo e-CMR med Slovenijo in Turčijo, prav tako so bili vključeni vsi trije nadzorni organi (FURS, IRSI in Policija).

Na odpremni kraji (podjetje Henkel - Maribor) je bil izdan elektronski tovorni list e-CMR. Na odpremni točki je bila izvedena demonstracijska elektronska kontrola uporabe e-CMR s strani FURS in IRSI, na mejnem prehodu Gruškovje je mobilna enota FURS vnovič izvedla demonstrativno kontrolo uporabe e-CMR. Po izvedeni kontroli je tovorno vozilo slovenskega prevoznika nadaljevalo pot proti Carigradu, kjer je bila prevozna operacija 13.11.2020 uspešno elektronsko zaključena. Z novim načinom kontrole preko e-CMR se je na omenjenem mejnem prehodu seznanila tudi Policija.

Gre za izredno pomemben korak pri digitalizaciji na področju cestnih prevozov. Uporaba elektronskih dokumentov pa je še posebej pomembna v času pandemije COVID-19, saj omogoča popolnoma brezstično poslovanje. Avtoprevozniki bodo imeli zaradi uporabe e-CMR nižje stroške poslovanja, hitreje bodo lahko izdajali račune in imeli manj napak pri dostavi in prejemu blaga. Nadzornim organom bo takšno brezpapirno poslovanje omogočilo hitrejše administrativne postopke, večjo preglednost in natančnost podatkov ter učinkovitejši nadzor nad spoštovanjem pravil s področja cestnih prevozov blaga. Pošiljke se bodo lahko spremljale sproti, dostop do informacij in dokazilo o prevzemu in dostavi pošiljke pa se bo lahko izvajalo v realnem času.

Slovenija v avtih uzakonja nov kos obvezne opreme

Spremembe zakona o elektronskih komunikacijah prinašajo zelo pomemben člen s področja avtomobilizma. Po novem bodo morali imeti vsi potniški avti obvezno vgrajen DAB+ radijski sprejemnik. Gre za prenos Evropske direktive z naslovom Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah v slovenski pravni red. Z ureditvijo se že zelo mudi, saj je EU omenjena pravila sprejela že leta 2018 in dala članicam in proizvajalcem vozil čas do 21. decembra 2020, da uredijo vse potrebno v svojih predpisih.

Po omenjenem datumu bo torej moral v skladu z zahtevo po "interoperabilnosti avtomobilskih radijskih sprejemnikov" imeti prav vsak nov avto, "ki je dostopen na trgu Unije za prodajo ali najem," radijski sprejemnik funkcijo sprejema digitalnega radia. Edina možnost, da avto digitalnega radia ne bo imel, je, da sploh ne bo imel vgrajenega radijskega sprejemnika, kar pa je danes velika redkost, ki na cenikih obstaja le zaradi zniževanja vstopne cene nekega modela.

Slovenija bo digitalni radio uzakonila šele tik pred zdajci, saj so šele po opozorilu Sveta za radiodifuzijo novost predvideli v prenovljenem zakonu o elektronskih komunikacijah. Zakon pa ne bo veljal le za radijske sprejemnike v avtih, temveč bodo morali imeti tudi vsi drugi sprejemniki DAB funkcijo. DAB+ signal je v velikem delu Evrope že zelo razširjen, ponekod je tudi že povsem izrinil klasični FM radijski signal, zato vse več držav razmišlja o ugasnitvi slednjega. Prednosti DAB+ so številne: za uporabnike je dodana vrednost boljša kakovost radijskega signala, ki je manj dovzeten za različne interference, s potrebnimi tehničnimi prilagoditvami pa omogoča sprejemanje večjega števila postaj tam, kjer je klasični radio obmolnil, na primer v predorih. Prav tako DAB+ signal omogoča prenašanje precej bolj razširjenega nabora tekstovnih in slikovnih poročil na zaslon sprejemnika.

Pozitivna zgodba o merilniku hitrosti z Dolenjske

Številni vozniki v merilnikih hitrostih še vedno vidijo predvsem sredstvo, s katerim si država ali občine polnijo svoje proračune. Da je tako, so marsikdaj odgovorni tudi upravljavci cest, ki ne znajo ali nočejo merilnika vpeljati na način, da bi družba razumela njegov širši namen in koristi. V Ivančni Gorici so dokazali, da temu ni vedno tako.

Tik izven Ivančne Gorice v smeri Stične je na ravnem odseku tvegano križišče, s katerega se cesta odcepi proti tamkajšnjemu šolskemu centru, v katerem domujejo vrtec, osnovna šola in srednja šola. V neposredni bližini križišča sta tudi avtobusni postaji in prehod za pešce. To ni oviralo številnih voznikov, da ne bi gladko kršili omejitve 50 km/h. Z namenom izboljšanja prometne varnosti so pred križišče zato namestili laserski merilnik hitrosti.

V prvih dneh, ko so testirali merilnik, so zaznali preko 200 prehitrih voznikov na dan. Po končani testni fazi in do izdaje prvih plačilnih nalogov je naprava zabeležila med 40 in 60 prekrškov na dan. Ko so prvi kršitelji prejeli plačilne naloge, so zaznali izjemen upad prekrškov, saj naprava na dan zdaj zazna med 0 in 10 prekrškov.

Laserski merilnik opravi samodejno meritev in fotografira kršitelja skupaj z vsemi potrebnimi podatki o lokaciji ter po potrebi tudi opremi s kratkim video posnetkom. Dolenjski redarji si trenutno merilnik izposojajo, pogodba z dobaviteljem velja do konca novembra.

Infrastrukturni minister: Tovornjakom bomo prepovedali prehitevanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
GOV.SI

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec je napovedal, da so se skupaj z Družbo za avtoceste v Republiki Sloveniji (Dars) odločili, da bodo z začetkom prihodnjega leta na avtocesti A1 (med Šentiljem in Koprom) tovornim vozilom, katerih masa presega 7,5 tone, v dnevnem času prepovedali prehitevanje, s čimer želijo zagotoviti boljšo pretočnost in večjo prometno varnost. Kot je še dodal, pa bo prehitevanje tovornim vozilom še vedno dovoljeno na odsekih, kjer so trije vozni pasovi.

Podobna prepoved prehitevanja tovornih vozil z največjo dovoljeno maso 7,5 tone sicer v Sloveniji deloma že velja, denimo na nekaterih odsekih severne ljubljanske obvoznice, a je časovno omejena (skupno na šest ur). Prepoved namreč velja v prometnih konicah med 6. in 9. uro ter med 14. in 17. uro.

Agencija za varnost prometa (AVP) je sicer v sklopu nacionalne preventivne akcije za večjo varnost voznikov tovornih vozil in avtobusov izpostavila najpogostejše ugotovljene kršitve, ki so pri voznikih tovornih vozil poleg kršitev, povezanih s prekoračitvijo hitrosti, uporabo mobilnega telefona, neuporabo varnostnega pasu ter nepravilnostmi na tovoru, zaznali tudi nepravilnosti pri prehitevanju. V zadnjih petih letih je bil namreč najpogostejši vzrok prometnih nesreč, ki so jih povzročili vozniki tovornih vozil, nepravilen premik z vozilom. Ta je bil kriv za 38 odstotkov vseh prometnih nesreč.

Razširitev in nadgradnja Biciklja, na voljo tudi mobilna aplikacija

Že skoraj devet let in pol mineva, odkar je v Ljubljani zaživel Bicikelj, v tem času je sistem vknjižili več kot sedem milijonov izposoj. Sistem izposoje koles so v mesecu novembru nadgradili z novo strojno opremo, s čimer je uporabnikom omogočena še preprostejša uporabo.

Uporabniki si kolesa še naprej lahko izposojajo z Urbano, po novem pa je na voljo tudi mobilna aplikacija, kjer uporabniki lahko prek uradne mobilne aplikacije Bicikelj dostopajo do svojega uporabniškega računa, spremljajo razpoložljivost prostih koles in ključavnic ter si izposojajo kolesa. Nov sistem deluje z uporabo šestmestne PIN-kode.

Na občini ob tem izpostavljajo, da je priljubljenost izposoje koles preseгла vsa pričakovanja, zato mrežo postajališč in koles vztrajno širijo. Uporabnikom je danes na voljo 610 koles na 61 postajah.

Še letos nameravajo postaviti predvidoma devet novih postajališč, in sicer na lokacijah Koseze (Bajer), Celovška cesta (Dravlje), Kolezija, Cesta na Brdo, Polje-Studenec, Zadobrovska, Zalog, Črnuče. Še devet novih postajališč načrtujejo v naslednjem letu.

EU in svetovne ITS novice

Virtualni evropski ITS kongres in razstava

Med 9. in 10. novembrom 2020 je potekal virtualni evropski ITS kongres pod sloganom »The mobility r-Evolution«. Medtem ko je bila izvedba letošnjega evropskega ITS kongresa drugačna kot smo jo bili vajeni, je potreba po sodelovanju in izmenjavi rešitev vendarle pomembnejša kot kdaj koli prej. In čeprav bi se očitno vsi raje osebno srečali, nas dejstvo, da bi se lahko skoraj srečali, opominja, kako pomembna in dragocena so orodja za digitalno komunikacijo in da je potrebno še naprej vlagati čas in sredstva v nadaljnji razvoj digitalizacije v korist vseh nas.

Teme, obravnavane med kongresom, so dejansko odražale ključne izzive tega obdobja in prednostne naloge Evropske komisije v prometnem sektorju: odpornost, trajnost in inovacije, ki bodo nadalje razvite v prihajajoči strategiji trajnostne in pametne mobilnosti.

Zanimiv program, razporejen čez dva dni, je postregel z zanimivimi govorcami in referati na temo novih načinov mobilnosti ter zelene in daljnovidne mobilnosti. Sodelovalo je preko 600 strokovnjakov, predstavljenih je bilo več kot 180 znanstvenih in tehničnih referatov.

Poleg kongresnega dela je potekala tudi virtualna razstava, kjer so sodelovali tudi slovenski predstavniki med drugim tudi naš član podjetje Cestel.

Prometni znak na avtocesti povzroča zmedo

Na avtocestnem odseku A9 med Münchnom in Ingolstadtom so postavili nenavaden prometni znak črno-bele barve. Ne le, da je nenavadne barve, med vozniki pušča vtis skrivnostnega, pišejo nemški mediji.

To so prometni znaki, na avtocestnem odseku jih je 13, ki so jih v Nemčiji namenili avtonomnim avtomobilom. Omogočajo, da avtomobili, ki vozijo po cesti "brez voznika" preverijo svoj točen položaj. Po Nemčiji v namen testiranja v projektu Digital Testfeld Autobahn že vozijo avtonomna vozila različnih proizvajalcev vozil. Pa ne le proizvajalci vozil, digitalno komunikacijo med cestno infrastrukturo in avtomobili testirajo tudi telekomunikacijska podjetja in druga tehnološka IT podjetja.

Prometni znaki črno-bele barve torej niso namenjeni voznikom, ampak polni avtonomni tehnologiji. Na omenjenem odseku avtoceste so nameščeni posebni reflektorji, ki pomagajo lidarjem in radarskim senzorjem, da locirajo točno lokacijo vozila.

Drugi dogodki

Konferenca urbane mobilnost – EIT Urban Mobility 2020

7. in 8. decembra 2020 je Zavod za gradbeništvo kot nosilec RIS središča EIT Urbane mobilnosti v Sloveniji, organiziral dvodnevno spletno konferenco, na kateri so prvič predstavili skupnost EIT Urbana mobilnost v Sloveniji kot tudi nacionalni ekosistem inovacij in implementacij rešitev na področju urbane mobilnosti. Del konference je namenjen predstavitvam idej in iskanju ujemanj med deležniki. Na konferenci se je predstavilo tudi naše društvo ITS Slovenije s temo »ITS Slovenije: 360st. pogled«.

EIT Urbana mobilnost je ena izmed skupnosti znanja in inovacij (angleško KIC – knowledge in innovation community) pod okriljem evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT). S svojimi aktivnostmi, osredotočenimi na spodbujanje pozitivnih sprememb v mobilnosti ljudi in blaga v mestnem okolju, je skupnost pričela delovati januarja 2019.

Cilj skupnosti je postati največja evropska iniciativa pri transformiranju urbane mobilnosti, za kar je predvideno do 400 milijonov EUR sofinanciranja s strani EIT v letih od 2020 do 2026. Vizija skupnosti je ustvariti boljši urbani prostor za življenje in dekarbonizirati mobilnost z reševanjem realnih problemov v evropskih mestih, vezanih na transport ljudi, blaga in odpadkov, kar bo neposredno vplivalo na evropsko gospodarstvo in povečalo njegovo konkurenčnost.

Če bi želeli predstaviti svoje ideje, rešitve, jim lahko pišite na njihov e-naslov: HubUMSlovenia@zag.si.